

DE CE SE AFLĂ ÎN BIBLIE

1 Ioan 5:7-8

6 Acesta este Cel ce a venit cu^a apă și cu sânge, Isus Cristos, nu numai cu apă și cu apă și cu sânge. Și Duhul^b este cel ce mărturisește, pentru că Duhul este adevărul.

a Ioan 19:34. *b* Ioan 14:17; 15:26; 16:13; 1 Tim. 3:16.

7 Căci trei sunt care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul^a și Duhul Sfânt; și^b Aceștia trei sunt una.

a Ioan 1:1; Apoc. 19:13. *b* Ioan 10:13.

8 Și trei sunt care mărturisesc pe pământ: Duhul și apa și sângele; și acestea trei sunt una în mărturisirea lor.

9 Dacă primim mărturia^a oamenilor, mărturia lui Dumnezeu este mai mare; pentru că^b mărturia lui Dumnezeu este cea care a făcut-o despre Fiul Său.

DE CE
SE AFLĂ ÎN
BIBLIE

1 Ioan 5:7-8

Trinitarian Bible Society

William Tyndale House, 29 Deer Park Road

London SW19 3NN, England

Tradusă și distribuită în România de:

Str. Făcliei, nr. 36D, Oradea, 410181, Bihor

Comenzi online: www.faclia.ro

Comenzi prin e-mail: comenzi@faclia.ro

Comenzi telefonice: 0359 410906; 0259 419318; 0722 609746

Romanian - Why 1 John 5.7–8 is in the Bible

Product Code: RONA102

ISBN 978 1 86228 463 0

© Trinitarian Bible Society, English 1998; Romanian 2017

William Tyndale House, 29 Deer Park Road, London SW19 3NN, England

Registered Charity Number: 233082 (England) SC038379

Copyright is held by the Incorporated Trinitarian Bible Society Trust
on behalf of the Trinitarian Bible Society

DE CE SE AFLĂ ÎN BIBLIE 1 IOAN 5:7-8

⁶El, Isus Cristos, este Cel Ce a venit cu apă și cu sânge; nu numai cu apă, ci cu apă și cu sânge; și Duhul este Cel Ce mărturisește despre lucrul acesta, fiindcă Duhul este adevărul. ⁷Căci trei sunt care mărturisesc **în cer: Tatăl, Cuvântul și Duhul Sfânt, și acești trei una sunt. Și trei sunt care mărturisesc (pe pământ):** Duhul, apa și sângele, și acești trei sunt una în mărturisirea lor.

In lunile recente, câțiva dintre susținătorii Societății au scris întrebând despre includerea în Biblie a pasajului din 1 Ioan 5:7-8, numit și „Comma ioinină – Comma Johanneum” (pasajul cu litere îngroșate din citatul de mai sus). Acești susținători au găsit versiuni care omit pasajul fără nicio menționare;¹ ei au descoperit autori care argumentează împotriva includerii respectivului pasaj;² au cunoscut predicatori care evită pasajul pentru

a evita această controversă. Acești susținători consideră că pasajul, pe bună dreptate, își are locul în Scripturi, așa cum este și cazul Societății, așa cum a fost și cazul autorilor Mărturisirii de Credință de la Westminster³ și așa cum a fost cazul unor bărbați evlavioși de-a lungul secolelor. Trei dintre acești bărbați de seamă, ale căror lucrări influente se întind pe parcursul a trei secole – Matthew Henry, R. L. Dabney și Edward Hills – au aprobat acest

1 La vremea la care acest articol a fost inițial scris (1993), în rândul versiunilor englezești care omit acest pasaj fără a-l menționa se numărau the American Standard Version, the New Century Version, the Revised Standard Version, the Good News Bible (pe care unele societăți biblice o folosesc ca bază pentru traduceri moderne în alte limbi), the Revised English Bible, the New Language Bible, the New English Bible și the New Testament in Modern English al lui Phillips. Mai mult, unele versiuni sporesc confuzia privitoare la acest pasaj prin a renumăra versetele. Printre acestea se află the American Standard, the New American Standard Bible și the Revised Standard Version. O altă problemă este că, începând cu anul 1993, multe versiuni englezești au fost actualizate sau editate, uneori fără a indica locul în care au fost operate modificări. Astfel, s-ar putea ca lista de mai sus să nu reflecte traduceri actuale ale textului din 1 Ioan.

2 Vezi citarea din John Stott în text.

3 Westminster Confession of Faith, II.3. În cadrul pasajelor scripturale care susțin afirmația despre Trinitate, „Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Dumnezeul Duhul Sfânt” este citat și 1 Ioan 5:7.

pasaj în scrierile lor. Scopul articolului de față este de a permite acestor bărbați să-și spună punctul de vedere asupra acestui aspect și să-și prezinte motivele pentru includerea „Commei ioanine”.

Pretutindeni în jurul nostru găsim argumentări erudite împotriva includerii acestui pasaj. Potrivit afirmațiilor lui John Stott despre versetul 7,

Toate aceste cuvinte trebuie privite ca o glosă, la fel și cuvintele *pe pământ* din versetul 8... Cuvintele nu apar în niciun manuscris grecesc, în nicio versiune sau citare înainte de secolul al cincisprezecelea. Ele apar prima dată într-un manuscris latin obscur din secolul al patrulea și au fost incluse în Versiunea Autorizată deoarece Erasmus a inclus acest pasaj cu reticență în a treia ediție a textului său. Ele nu apar pe bună dreptate nici măcar pe marginea textului RV și RSV.⁴

B. M. Metzger, eruditul în limba greacă de la Princeton Theological Seminary, afirmă că

un manuscris al întregului Nou Testament datând din ultima

parte a secolului al cincisprezecelea sau din prima parte a secolului al șaisprezecelea... este primul manuscris grecesc care conține pasajul referitor la Cei Trei Martori Cerești (1 Ioan 5 v. 7-8).⁵

În fața unor asemenea afirmații, cum poate cineva argumenta în favoarea includerii acestui pasaj? Sunt însă o mulțime de motive erudite pentru includerea textului din 1 Ioan 5:7-8, precum și o mulțime de bărbați erudiți care ne-au oferit acele motive. Astfel, vom cita lucrările a trei dintre acești bărbați. Mare parte din aceste informații este reprodusă cuvânt cu cuvânt din scrierile lor și va fi de factură tehnică; totuși, cititorul ar trebui să poată urmări punctele principale ale poziției și va avea parte de binecuvântare prin intermediul comentariilor acestor bărbați asupra Cuvântului lui Dumnezeu.

DOVEZI TEXTUALE ÎN FAVOAREA INCLUDERII

În primul rând, trebuie spus că, la prima vedere, afirmația lui Metzger ar putea determina pe cineva să creadă că 1 Ioan 5:7-8 nu apare în nicio scriere înainte de anul 1500. Însă MS61 a fost pri-

⁴ J. R. W. Stott, *The Epistles of John* (Grand Rapids, MI, USA: Wm B. Eerdmans Publishing Company, 1979), p. 180.

⁵ MS61 [Bruce M. Metzger, *The Text of the New Testament: Its Transmission, Corruption, and Restoration* (New York: Oxford University Press, 1992), p. 62].

mul manuscris grecesc descoperit în care se găsește pasajul. Nu este cel mai timpuriu manuscris care conține pasajul, ci a fost doar primul manuscris găsit care conținea pasajul.⁶ Metzger admite ulterior că introducerea „Commei ioinine” apare de asemenea în manuscrise din secolele al 12-lea, al 14-lea și al 16-lea. „Cea mai veche citare a „Commei” se găsește într-un tratat latin din secolul al patrulea intitulat *Liber apologeticus*.”⁷

Edward Hills admite că acest pasaj nu dispune de atât de multă susținere din partea manuscriselor grecești pe cât au parte multe alte pasaje din Noul Testament. Însă există o abundență de alte dovezi din manuscrise antice în sprijinul

pasajului. Potrivit afirmațiilor lui Hill, „Primele citări nedisputate ale *Commei ioinine* apar în scrierea a doi episcopi spanioli din secolul al 4-lea... În secolul al 5-lea, *Comma ioinină* a fost citată de câțiva scriitori africani ortodocși pentru a apăra doctrina Trinității de contestarea vandalilor care... erau atașați fanatic de erezia ariană”. „Dovezi în favoarea existenței timpurii a *Commei ioinine* se găsesc în versiunile latine și în scrierile Părinților bisericești latini.” Printre aceștia se numără Ciprian (c. 250) și Cassiodorus (480-570), precum și un manuscris în latina veche din secolul al 5-lea sau al 6-lea, și în *Speculum*, un tratat care conține un text în latina veche. De asemenea, se găsesc în marea liturghie din

6 Acest tip de informație care și-a făcut loc pe marginea multor ediții ale Bibliei a generat multă confuzie în vremea noastră, și astfel a stârnit confuzie în rândul creștinilor în privința validității pasajului. Începând cu anul 1993, the Ryrie Study Bible susținea că „versetul 7 ar trebui să se încheie cu termenul *mărturiseșc*. Ce rămâne din v. 7 și parte din v. 8 nu se găsesc în manuscrisele grecești antice, ci doar în manuscrisele latinești ulterioare” (p. 1918). Varianta din 1984 a New International Version susține că v. 7-8 provin din „manuscrise târzii ale Vulgatei” și ele „nu se găsesc în niciun manuscris grecesc anterior secolului al șaisprezecelea” (p. 906). Potrivit afirmațiilor din Varianta originală a New American Standard Bible, „câteva [manuscrise] târzii redau” pasajul disputat (p. 1066). The New Revised Standard Version afirmă că „alte câteva autorități redau (cu variații)” versetele (p. 261). The Amplified Version conține cuvintele disputate în varianta cu litere cursive, dar nu oferă nicio explicație în acest sens (p. 380). The Scofield Reference Bible susține că „se convine în general că v. 7 nu are niciun fel de autoritate reală și reprezintă o adăugire (p. 1325); the New Scofield Reference Bible reiterează această conșimțire. Până și New King James Version indică faptul că pasajul nu merită statutul de a fi numit text scriptural [„NU, M, omit cuvintele de la expresia *din cer* (v. 7) până la *de pe pământ* (v. 8). Doar 4 sau 5 manuscrise foarte târzii conțin aceste cuvinte în greacă” (p. 1346)]. Însă odată cu editarea continuă a acestor versiuni ale Bibliei în limba engleză, aceste note vor fi supuse schimbării.

7 Metzger enumeră pe Greg. 88 din secolul al 12-lea, Tisch. W 110 din secolul al 16-lea și Greg. 629 din secolul al 14-lea ca incluzând 1 Ioan 5:7 (Ibid., p. 101-102).

manuscrisele târzii ale Vulgatei și în ediția Clementine a Vulgatei.⁸

DOVEZI INTERNE ÎN FAVOAREA INCLUDERII

În secolul al 17-lea, legislatorii Mărturisirii de Credință de la Westminster au acceptat includerea lui 1 Ioan 5:7-8 și l-au folosit pentru a apăra doctrina Trinității. Alții, întrucât au considerat că pasajul trebuie să fie parte din Scriptură, au formulat dovezi interne în favoarea includerii pasajului. Aceste dovezi, care sunt furnizate de textul însuși, au fost citate de-a lungul secolelor în apărarea pasajului și a Trinității pe care o susține.

Secolul al 18-lea: Matthew Henry

Matthew Henry (1662-1714), nonconformistul comentator galez al Bibliei, „a fost un slujitor credincios, smerit, devotat și sănătos în credință al Evangheliei, un păstor iubitor de suflete și un tată spiritual înțelept. [El a fost] renumit pentru *Expuneri asupra Vechiului și Noului Testament*, în prezent cunoscute drept Comentariile lui Matthew

Henry... Valoarea Comentariilor sale constă nu în sublinierile lor de natură critică, ci practică și devoțională.”⁹ Henry¹⁰ n-a fost lipsit de preocupare cu privire la sprijinul manuscriselor grecești pentru 1 Ioan 5:7-8, ci, în privința aceasta a spus: „Se pretinde că multe manuscrise grecești vechi nu-l conțin. Nu vom intra aici în această dispută. După câte s-ar părea, criticii nu s-au pus de acord care manuscrise îl conțin și care nu; nici nu informează suficient cu privire la integritatea și valoarea manuscriselor pe care ei le examinează... Dar să se ocupe de această problemă cei care fac într-un mod judicios colajul copiilor. Sunt câteva presupuziții raționale care par să susțină textul și citirea actuală”.¹¹ În această privință, Henry menționează câteva „presupuziții raționale”:

(1.) Dacă [ștergem] v. 7, [v. 8] arată la rândul lui ca o... repetare a ceea ce a fost inclus în v. 6... Acest fapt nu atribuie nici pe de parte o introducere atât de nobilă acestor trei martori așa cum face lectura noastră curentă.

8 Episcopii spanioli sunt Priscillian și Idacius Clarus (Edward F. Hills, *The King James Version Defended* [Des Moines, Iowa, USA: The Christian Reaserch Press, 1984], p. 209-210).

9 Elgin S. Moyer, *The Wycliffe Biographical Dictionary of the Church* (Chicago, IL, USA: Moody Press, 1982), p. 188.

10 Secțiunea din comentariul lui Henry despre 1, 2 și 3 Ioan a fost finalizată postmortem, fiind folosite notițele și scrierile lui Henry.

11 Matthew Henry, *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible* (Iowa Falls, Iowa, USA: Riverside Book and Bible House, n.d.), VI.1090-1091.

(2.) Se observă că multe copii includ acea frază distinctă, *pe pământ: sunt trei care mărturisesc pe pământ*. Acum, acest fapt ridică o opoziție vizibilă față de un anumit martor sau anumiți martori din altă parte și, prin urmare, ni se spune din partea adversarilor textului că această frază ar trebui omisă de către majoritatea cărților care doresc să includă v. 7. Dar, dintr-un anumit motiv, așa ar trebui să stea lucrurile în privința tuturor. Să luăm v. 6... N-ar trebui în mod natural și corect să fie adăugat: *Căci trei sunt care mărturisesc pe pământ*, decât dacă presupunem că apostolul ar vrea să ne spună că toți cei ce mărturisesc sunt asemenea celor care sunt pe pământ, când de fapt el ne-ar asigura că unul este infailibil adevărat, ba chiar adevărul însuși.

(3.) Se observă că există o varietate de redări chiar în textul grecesc...

(4.) Versetul al șaptelea este foarte potrivit stilului și teologiei apostolului nostru... Prin urmare, este cel mai adecvat pentru rostirea și pentru Evanghelia acestui apostol să-L menționeze pe Duhul Sfânt ca un martor al lui Isus Cristos. Astfel,

(5.) A fost cu mult mai ușor pentru un copist care, fie din pricina

întoarcerii privirii, fie din pricina obscurității copiei, aceasta fiind obturată sau deteriorată în partea de sus sau de jos a unei pagini, ori a deteriorării materialelor pe care au trebuit să scrie cei din Antichitate, să se piardă sau să se omită pagina, decât pentru un interpolator să o născocoască și să o insereze. Ar fi trebuit să fie foarte cutezător și imprudent cel care ar fi putut spera să scape fără a fi detectat și făcut de rușine; și de asemenea profan cel care ar fi îndrăznit să se aventureze în a face o adăugire la o presupusă carte sfântă. Și,

(6.) Cu anevoie s-ar putea presupune că, atunci când apostolul reprezintă credința creștină ca biruind lumea, și temelie pe care aceasta se bazează în loialitatea față de Isus Cristos, și mărturia felurită care a fost depusă despre Isus Cristos lumii, să omită mărturia supremă care L-a însoțit, mai ales atunci când luăm în considerare concluzia lui (v. 9)... Acum, în cei trei martori de pe pământ nu se cuprind toți martorii lui Dumnezeu, nici orice martor care este cu adevărat și numaidecât Dumnezeu. Oponenții de natură anti-trinitariană ai textului vor nega faptul că Duhul, sau apa, sau sângele este Dumnezeu Însuși; însă potrivit citirii noastre actuale,

aici găsim o nobilă enumerare a câtorva martori și mărturii care sprijină adevărul despre Domnul Isus și despre divinitatea doctrinei Sale. Aici se află cea mai strălucită abreviere sau prescurtare a motivele credinței în Cristos, a recomandărilor pe care Mântuitorul le aduce cu Sine și a dovezilor creștinismului nostru, care se pot găsi, consider eu, în cartea lui Dumnezeu, și în baza cărei prezentări, chiar dacă am abandona doctrina Trinității divine, textul tot ar fi demn de toată acceptarea.¹²

„Având aceste temeieri raționale de partea noastră”, spune Henry, „trecem la lucru.”¹³ Mai apoi el continuă cu o discuție asupra pasajului despre „treimea martorilor cerești”¹⁴, încheind această secțiune prin a afirma că în privința „Acestor trei martori (fiind mai diferiți de cei trei anteriori), nu se spune despre ei că ar fi *una*, cât că sunt *pentru unul*, a fi în sprijinul aceluiași scop și cauză, *sau a se pune de acord ca unul*, ca unul și pentru același lucru între ei, și în privința aceiași mărturii cu cei care depun mărturie din cer.”¹⁵

Secolul al 19-lea: Robert Lewis Dabney

Mai mult, 1 Ioan 5:7-8 se bucură de sprijinul multor personalități din secolul al 19-lea. Bine-cunoscut în rândul acestora este Robert Lewis Dabney. Dabney „a fost cea mai remarcabilă personalitate și conducătorul teologic de frunte al Bisericii Prezbiteriene Sudice [Americane], cel mai prolific scriitor teologic pe care l-a dat biserica... În calitate de predicator, învățător și scriitor el a dobândit în egală măsură faimă... [El a ajutat] la reorganizarea credinței istorice a bisericilor reformate în fața frământărilor teologice care au marcat anii de început ai secolului al nouăsprezecelea.”¹⁶ În privința „Commei ioanine”, Dabney afirmă: „Textul adesea contestat din 1 Ioan v. 7 ne furnizează un bun exemplu al valorii acelor dovezi interne pe care criticii recentți pretind să le elimine.”¹⁷

Prin urmare, dovezile interne împotriva acestei excizii se înscriu în următoarele puncte forte:

În primul rând, dacă se operează excizia, articolul, numeralul și

12 Ibid., VI.1091-92.

13 Ibid., VI.1092.

14 Ibid.

15 Ibid., VI.1094.

16 R. L. Dabney, *Discussions of Robert Lewis Dabney*, schiță biografică făcută de B. B. Warfield, 2 vol. (Carlisle, PA, USA: The Banner of Truth Trust, 1967), de pe coperta cărții.

17 Ibid., 1.377.

particula masculină... sunt făcute să se acorde direct cu trei neutre – o dificultate gramaticală de neînviș și deosebit de sărăcăcioasă. Însă în cazul în care cuvintele disputate sunt lăsate să rămână, ele se acordă direct cu două substantive masculine și unul neutru... unde, potrivit unei bine cunoscute reguli de sintaxă, substantivele masculine din grup determină genul în detrimentul unuia neutru aflat în legătură cu ele...

În al doilea rând, dacă se realizează excizia, versetul opt care ar urma după versetul șase ne oferă o repetare deosebit de sărăcăcioasă și bizară și aparent fără noimă despre mărturia Duhului de două ori într-o succesiune imediată.

În al treilea rând, dacă se operează excizia, atunci propoziția de la finalul versetului al optulea [și aceștia trei una sunt în mărturia lor], conține o referire neinteligibilă... „Și aceștia trei sunt de acord despre acel (menționat anterior) Unul”... Care este unitatea menționată anterior asupra căreia s-au pus de acord aceștia? Dacă versetul al șaptelea este eliminat, nu mai rămâne nimic... Dacă lășăm versetul al șaptelea să rămână,

totul devine clar: cei trei martori de pe pământ mărturisesc despre acea unitate menționată anterior pe care o constituie Tatăl, Cuvântul și Duhul.¹⁸

Există o coerență în întregul care prezintă niște dovezi interne deosebit de puternice în favoarea autenticității textului primit.¹⁹

Mai apoi Dabney le reamintește cititorilor săi de circumstanțele în care apostolul Ioan și-a scris prima epistolă. „Scopul scrierii sale a fost de a-i avertiza [pe destinatarii] cu privire la amăgitori (ii.26), a căror erezie, prezisă de mult timp, se dezvoltă la momentul vorbirii și era caracterizată de o negare a filiației (ii.26) și a întrupării (iv.2) lui Isus Cristos.” Ca răspuns la aceste erezii, în 5.7 apostolul declară „unitatea Tatălui, Cuvântului și Duhului, și cu cea mai strictă acuratețe.” El declară:

umanitatea reală a lui Isus și efectivă revărsare și aplicare de către Duhul a acelei ape și sânge la a cărei revărsări el a fost martor ocular și despre care mărturisește în Evanghelia sa cu atâta emfază, în capitolul xix.34, 35... Acum când îl auzim pe apostol spunându-le „copilașilor” lui, în capitolul

18 Ibid., 1.378.

19 Ibid., 1.380.

citat anterior din epistola sa, că cele două erezii de a căror amăgire a intenționat să-i păzească prin această scriere au fost acestea, negarea calității de Fiu a lui Cristos și negarea întrupării Sale, și... îl vedem în mărturia sa de încheiere eliminând tocmai aceste două erori... este oare greu de crezut că el a trebuit, date fiind împrejurările, să scrie altceva și nu ceea ce menționează textul primit și atribuit lui? Dacă lăsăm să rămână versetul șapte, înțelegem că întregul pasaj este conceput, cu înțelepciune apostolică, să excludă deodată ambele erezii.²⁰

Dabney admite deschis că, potrivit celei mai stricte tradiții a manuscriselor grecești, nu există un puternic sprijin în rândul manuscriselor pentru includerea lui 1 Ioan 5:7. Însă aici „biserica latină stă în opoziție cu biserica grecească”²¹. „Sunt temeieri probabil solide pentru a concluziona că textul actual al Scripturilor din Est a avut parte de o modificare malițioasă în mâinile faimosului Origen.”²²

Cei care sunt cel mai mult familiarizați cu istoria gândirii creștine

știu cel mai bine că Origen a fost marele corupător și izvorul, sau cel puțin cel mai timpuriu canal, al aproape tuturor erorilor speculative care au invadat biserica în veacurile ulterioare... El n-a crezut în plenara inspirație și infailibilitate a Scripturilor, susținând că bărbații inspirați au priceput și au formulat multe lucruri într-un mod obscur... El a negat în mod explicit unitatea consubstanțială a Persoanelor și întruparea reală a Dumnezeirii – ba chiar și afirmațiile cele mai clar afirmate în diferitele expresii doctrinare pe care le avem sub observație.²³

Cititorul imparțial să decidă... în lumina acestor informații. Noi credem că el va concluziona alături de noi că ponderea probabilității este mult înclinată în favoarea acestei teorii, și anume, *că anti-trinitarienii, găsind anumite codice în care aceste mențiuni doctrinare se pierduseră deja în urma criticii triviale a lui Origen și a școlii sale, le-au dispersat cu asiduitate și, în același timp, au îndrăznit să adauge la omiterile unor menționări similare.*²⁴

20 Ibid., 1.379-81.

21 Ibid., 1.381-82.

22 Ibid., 1.382.

23 În privința lui Origen, „opiniile sale despre Trinitate au variat de la sabelianism la arianism” (Ibid., 1. 383-84.)

24 Ibid., 1.389.

Secolul al 20-lea: Edwards F. Hills

În secolul al 20-lea, tot mai mulți creștini au fost convinși să creadă că din pricina excluderii sale ori prin punerea ei în paranteze în multe versiuni moderne ale Scripturilor „Comma ioinină” nu face parte, pe bună dreptate, din Scriptură. Însă multe persoane evlavioase continuă să susțină includerea acestui pasaj. Printre acestea se află Edward Freer Hills. Hills „a absolvit cu merite deosebite studiile de latină și Phi Beta Kappa ale Universității Yale. El a obținut de asemenea o licență de la Westminster Theological Seminary și o diplomă de master de la Columbia Theological Seminary, precum și doctoratul în teologie în domeniul criticii textuale a Noului Testament de la Harvard.²⁵ Și totuși, în mijlocul acestor școli de critică textuală, Hills și-a păstrat un conservatorism strict care l-a plasat în rândul celor mai fideli susținători ai Textus Receptus.

Hills a afirmat că, într-adevăr, „Comma ioinină” nu beneficiază de sprijinul manuscriselor grecești al multor pasaje din Scriptură. Erasmus a omis-o din prima ediție (1516) a Noului Testament în

greacă tipărit de el, dar a inclus-o din nou în cea de-a treia ediție (1522).²⁶ Unii cred că includerea ei ar fi rezultatul unei tactici; „însă oricare ar fi fost cauza imediată, la o analiză finală, nu un șiretlic a fost responsabil pentru includerea *Commei ioinine* în Textus Receptus, ci practica bisericii vorbitoare de limbă latină. Această practică i-a convins pe oameni să creadă că această formulare ar trebui inclusă în textul grecesc și să-și dorească s-o păstreze în text după ce introducerea ei s-a fixat bine. Am putea foarte bine crede că întoarcerea la folosirea acesti formulări s-a făcut sub călăuzirea suberană a lui Dumnezeu.”²⁷

Așa cum a fost menționat, Hills oferă dovezi ample că pasajul a fost utilizat cu mult înainte de secolul al 15-lea. Însă dovezile în favoarea includerii pasajului sunt mult mai multe. „Pe baza dovezilor externe e foarte posibil ca formularea din *Comma ioinină* să fi fost scoasă cumva din textul Noului Testament grecesc, dar păstrată în textul latin prin folosirea ei de către biserica vorbitoare de limbă latină, iar pe măsură ce luăm în considerare dovezile interne această posibilitate

25 Hills, coperta din spate.

26 Potrivit lui Hills, Erasmus a inserat pasajul „pe baza manuscrisului 61, care a fost mai târziu susținut de prezența versetului în *Codex Ravianus*, pe marginea lui 88 și în 629” (Ibid., p. 209).

27 Ibid., p. 209-10.

se transformă tot mai mult într-o probabilitate.”²⁸

Întâi de toate, cum e posibil să fi apărut *Comma ioinină* dacă n-ar fi autentică și cum a ajuns să fie interpolată în textul Noului Testament latin?... De ce nu conține ea formula trinitariană obișnuită, și anume, Tatăl, *Fiul* și Duhul Sfânt? De ce expune combinația singulară, nemăiîntâlnită altundeva, Tatăl, *Cuvântul* și Duhul Sfânt?

În al doilea rând, omiterea *Commei ioinine* pare să lase pasajul incomplet. Este o uzanță scripturală obișnuită să fie prezentate adevăruri ori avertizări solemne în grupuri de trei sau patru, de pildă, repetarea expresiei *Trei lucruri, ba chiar patru* în Proverbe 30, și refrenul reluat constant, pentru *trei nelegiuiri, ba chiar pentru patru*, a profetului Amos... Prin urmare, este în acord cu uzanța biblică să fie repetată în 1 Ioan 5:7-8 de cel puțin două ori formula *sunt trei care mărturisesc*. Atunci când *Comma* este omisă, formula este repetată doar o dată, ceea ce pare ciudat.

În al treilea rând, omiterea *Commei ioinine* presupune o dificultate gramaticală. Cuvintele *duh, apă*

și *sânge* sunt de genul neutru în originar, dar în 1 Ioan 5:8 ele sunt tratate ca masculine. În momentul în care *Comma ioinină* este respinsă, este greu de explicat această iregularitate. Se spune adesea că în 1 Ioan 5:8 *duhul, apa și sângele* sunt personalizate și că acesta este motivul adoptării genului masculin. Însă este greu de înțeles cum de o asemenea personalizare ar implica schimbarea de la neutru la masculin. Căci în versetul 6 cuvântul *Duh* se referă în mod limpede la Duhul Sfânt, a Treia *Persoană* a Trinității. Cu siguranță că în acest verset cuvântul *Duh* este „personalizat”, și totuși este folosit genul neutru. Prin urmare, întrucât personalizarea n-a generat o schimbare la nivelul genului în versetul 6, nu poate fi invocat în mod corect ca fiind motivul pentru o asemenea schimbare în versetul 8. Dacă însă este păstrată *Comma ioinină*, un motiv pentru punerea substantivelor neutre *duh, apă* și *sânge* la genul masculin devine de îndată limpede. S-a datorat influenței substantivelor *Tată* și *Cuvânt*, care sunt masculine. Astfel, ipoteza potrivit căreia *Comma ioinină* reprezintă o interpolare este încărcată de dificultăți.²⁹

28 Ibid., p. 210.

29 Ibid., p. 210-12.

Secolul al 21-lea: Concluzii

Perspectiva asupra lui 1 Ioan 5:7 de-a lungul secolelor, adoptată de mulți oameni evlavioși, a fost aceea că pasajul și mărturia acestuia despre Trinitate trebuie, cu orice preț, să-și păstreze locul în Scripturi. Astfel, Societatea Biblică Trinitariană continuă să susțină că acest pasaj este inspirat de Dumnezeu

și este de folos pentru învățătură. Alături de frații noștri din secolele anterioare, noi păstrăm mărturia credincioasă despre doctrina biblică a Trinității așa cum se găsește în 1 Ioan 5:7-8, pentru ca prin această mărturie toți oamenii să-L poată cunoaște pe Dumnezeuul nostru Triunic: Tatăl, Cuvântul și Duhul Sfânt.

Scopurile Societății

Să publice și să distribuie în lumea întreagă, în mai multe limbi, Sfintele Scripturi.

Să promoveze traduceri ale Bibliei care sunt precise și demne de încredere, conforme cu Textul Masoretic ebraic al Vechiului Testament și cu Textul Receptus grecesc al Noului Testament pe care se bazează Versiunea Autorizată în limba engleză.

Să fie un instrument prin care să ducă, prin Evanghelia lui Cristos, lumină și viață celor care sunt pierduți în păcat și în întunericul necredinței și al religiilor false.

Să susțină doctrinele creștinismului reformat, mărturisind despre divinitatea egală și eternă a lui Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Dumnezeu Duhul Sfânt, Un Singur Dumnezeu în trei Persoane.

Să susțină că Biblia este Cuvântul lui Dumnezeu inspirat și fără greșală.

Pentru Gloria lui Dumnezeu și lărgirea Împărăției Sale prin răspândirea versiunilor protestante sau nealterate ale Cuvântului lui Dumnezeu.

Pentru literatură introductivă și catalog, scrieți Societății la adresa menționată.

Trinitarian Bible Society

William Tyndale House
29 Deer Park Road
London SW19 3NN, England

email: contact@tbsbibles.org
www: www.tbsbibles.org

Tradusă și distribuită
în România de:

www.faclia.ro

Product Code: RONA102

ISBN 978 1 86228 463 0

9 781862 284630